

REFERAT Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer 2014-2017 d. 26-05-2016

Mødedato Torsdag d. 26. maj 2016 kl. 14:00

Mødested Mødeværelse 2

Indholdsfortegnelse

Forslag til jordforureningsstrategi 2017.....	3
Partnerskabsprojekt om pesticider.....	5
Status for regionens indsat overfor jordforurening i 2015.....	7
Orientering om aktuelle sager.....	8
Eventuelt.....	9
Næste møde.....	10

Punkt 1: Forslag til jordforureningsstrategi 2017

15/20835

Resumé

Der er udarbejdet vedlagte forslag til jordforureningsstrategi 2017. Strategien bygger på de bærende principper for prioritering af indsatsen, som regionsrådet vedtog den 25. januar 2016. Forslaget vil efter udvalgets behandling blive sendt i offentlig høring, hvorefter høringssvarene behandles, og strategien vedtages endeligt.

Det vedlagte bilag indeholder et forslag til prioritering af grundvandsindsatsen, en ambition og tre fokusområder for jordforureningsarbejdet samt en beskrivelse af formålet med jordforureningsstrategien, regionens opgaver og de bærende principper. Det bemærkes, at strategiforslaget er skrevet med henblik på publicering på regionens hjemmeside.

Sagsfremstilling

Baggrund

Lovændringer og væsentlig ny viden om grundvandets sårbarhed, har skabt behov for en revision af den nuværende strategi for jordforureningsindsatsen, der er vedtaget i 2012. Forslag til den nye strategi bygger på de bærende principper, som efter offentlig høring og dialog med interessenterne på området, blev vedtaget af Regionsrådet den 25. januar 2016.

Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer blev samtidig bemyndiget til at sende et forslag til en jordforureningsstrategi i høring. Der henvises til udvalgets behandling af de bærende principper på mødet den 11. december 2015. Efter udvalgets behandling af forslaget til strategi, vil det blive sendt i offentlig høring, hvorefter høringssvarene behandles og strategien vedtages endeligt.

Den overordnede prioritering af indsatsen

De bærende principper indeholder et overordnet princip for prioriteringen af de fire indsatsområder; grundvand, indeklima, overfladevand og kontakt samt syv øvrige principper for den grundvandsrettede indsats. Det overordnede princip fastslår, at grundvandsindsatsen har højeste prioritet. Indsatsen overfor indeklimaproblemer på boliggrunde prioriteres højt, mens indsatsen i forhold til overfladevand og natur samt jordforurening med kontaktrisiko prioriteres sideordnet og kun i særlige tilfælde.

For hvert af de fire nedenstående indsatsområder opstiller strategien kriterier for, hvornår regionens indsats kan igangsættes:

1. **Grundvand:** Den højest prioriterede indsats udmøntes gennem de syv øvrige bærende principper. I strategien er der opstillet kriterier for, hvornår regionens grundvandsindsats kan igangsættes.
2. **Indeklima:** Indsats prioriteres over for forureninger, der medfører en så kraftig indeklimapåvirkning, at de udgør en akut risiko for sundheden.
- 3a. **Arealanvendelse:** Indsats prioriteres, hvis forureningen udgør en stor og akut risiko for sundheden ved direkte kontakt med den forurenede jord.
- 3b. **Overfladevand og natur:** Indsatsen følger den af staten fastsatte plan, som i perioden 2014-2018 omfatter risikovurderinger og et antal undersøgelser.

Prioriteringsrækkefølgen for grundvandsindsatsen

Regionens grundvandsindsats målrettes forureninger med højmobile stoffer, der udgør den største risiko for grundvandet, og som samtidig ligger indenfor et område, der er særlig sårbart overfor forurening. I strategien er højmobile stoffer defineret som chlorerede opløsningsmidler, phenoler, BTEX og MTBE, PFAS samt en række pesticider, mens de mest sårbare områder er defineret som nitratfølsomme områder (NFI) og boringsnære beskyttelseszoner (BNBO). Dette er mindre områder indenfor OSD og indvindingsoplande, og de udpeges af staten.

Prioriteringsrækkefølgen for grundvandsindsatsen fastlægges områdevis for i alt 45 delområder ud fra princippet om 'mest godt grundvand for pengene'. 'Mest godt grundvand for pengene' beregnes årligt for hvert delområde i kr. m³ -

ud fra den forventede samlede udgift til regionens grundvandsrettede indsats (kr.) i forhold til den tilladte vandindvindingsmængde (m³) i delområdet.

Områdeinddelingen giver mulighed for, at regionen kan påbegynde en indsats i flere delområder samtidig. Inddelingen er beskrevet nærmere i strategien. Når indsatsen i et delområde påbegyndes, gennemføres de indledende undersøgelser først, så det sikres, at den samlede forureningsrisiko i delområdet er kendt, inden der igangsættes en videregående indsats.

I strategien er der opstillet kriterier for, hvornår regionens grundvandsindsats kan igangsættes.

Ambition og fokusområder

Regionens ambition for jordforureningsområdet bygger på tiltag, som tilsammen skal udvikle og synliggøre regionens viden og indsats. Den tager udgangspunkt i et ønske om at skabe en helhedsorienteret indsats på tværs af regionens 22 kommuner, og derigennem udnytte den regionale skala til at foretage prioriteringer, som giver stor samfundsmæssig værdi. Ambitionen udmøntes gennem følgende tre fokusområder:

- Overblik og helhed
- Effektivitet og udvikling
- Borgeren i centrum

Der henvises til strategiforslaget.

Indstilling

Det indstilles:

- At udvalget godkender at sende forslag til jordforureningsstrategi 2017 i offentlig høring i 8 uger.

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Forslag til jordforureningsstrategi 2017

Punkt 2: Partnerskabsprojekt om pesticider

16/5672

Resumé

Regionsrådet prioriterede i budgetforlig 2015 midler til to partnerskabsprojekter. Det først vedtagne partnerskabsprojekt omhandler grundvandsbeskyttelse i Odense Vest. Det andet partnerskabsprojekt vedrører pesticidpunktkilder.

Partnerskabsprojektet vedr. pesticider er udmøntet i et konkret projekt om udarbejdelse af et idékatalog til mulige handlinger og samarbejder ved pesticidfund i almene vandforsyninger. I projektet deltager to kommuner og to vandforsyninger.

Sagsfremstilling

Regionsrådet prioriterede i budgetforlig 2015 2 mio. kr. årligt i 2 år til partnerskaber med øvrige interessenter inden for drikkevandsbeskyttelse. Formålet med partnerskaberne er at understøtte innovation, der reducerer parternes samlede omkostninger til sikring af drikkevandet gennem OPI (offentlig – privat – innovation) som konkret samarbejdsmodel. Udvalget besluttede, at der arbejdes videre med to forslag til udmøntning, hvoraf det ene skal omhandle pesticidpunktkilder.

Håndtering af pesticidforureninger i almene vandforsyninger foretages af flere parter; vandforsyningen, kommunen og regionen. Området indbefatter en kompleks lovgivning, som fastsætter regler for, hvilken myndighed, der skal handle, og hvornår myndigheden kan handle. I henhold til jordforureningsloven kan regionen kun gennemføre en indsats over for punktkilderne, og derfor vil et samarbejde med kommuner og vandforsyninger løfte den samlede indsats over for pesticider i grundvandet.

Pesticidforureninger, som stammer fra den regulære anvendelse i landbruget (fladebelastningen) er ikke omfattet af jordforureningsloven, mens forureninger fra pesticidpunktkilder som f. eks vaskepladser, oplag og spild er omfattet af jordforureningsloven. Vandressourcen kan blive påvirket fra såvel punktkilder (ukorrekt håndtering) som fladekilder (korrekt anvendelse), og antallet af potentielle forureningskilder kan være stort indenfor en almen vandforsynings indvindingsopland.

Processen kort

Regionens jyske kommuner blev inviteret til at deltage i partnerskabsprojektet. Der er valgt et fælles projekt med to kommuner og to vandforsyninger, da de to vandforsyninger har sammenlignelig udfordring med pesticider i vandværksboringerne. Projektdeltagerne er Esbjerg Kommune og Aike Vandværk (DIN Forsyning A/S) samt Vejen Kommune og Læborg Vandværk.

Med baggrund i de konkrete udfordringer ved de to vandforsyninger, omhandler projektet udvikling af samarbejdet omkring håndtering af pesticidforurening mellem de tre udførende aktører på drikkevandsområdet.

Projektet

Baggrunden for valg af projektidé er, at vandforsyninger, særligt de mindre og mellemstore, reelt står alene med udfordringen, når pesticidforureningen konstateres. Vandforsyninger mangler et værktøj til at vælge, systematisere og vurdere de rette tiltag til at minimere risikoen for, at pesticider ødelægger vandressourcen.

Projektets konkrete leverance er at udarbejde et idékatalog til mulige handlinger ved pesticidfund i almene vandforsyninger. Idekataloget afprøves ved de to vandforsyninger, hvor både kommune, vandforsyning og regionens handlemuligheder kommer i spil.

Regionens udbytte

Regionens udbytte af projektet er udvikling af samarbejdsplatforme, hvor regionen bidrager med viden til en rettidig indsats med henblik på en fortsat benyttelse af vandressourcen. En rettidig indsats kan minimere risikoen for senere omkostningstunge investeringer, f.eks. ny vandforsyningsboring, nyt kildefelt eller en opsporings- og undersøgelsesindsats. Projektet skaber ligeledes synlighed om værdien af den regionale indsats, der forudsætter en afklaring af, om vandforsyningsboringens drifts- eller tekniske forhold indvirker på forureningen, før en undersøgelsesindsats giver mening.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter sagen.

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Udvalget bakker op om partnerskabsprojektet om pesticider.

Punkt 3: Status for regionens indsats overfor jordforurening i 2015

15/45300

Resumé

Miljø og Råstoffer forelægger en status for den indsats, der er gennemført overfor jordforurening i 2015.

Sagsfremstilling

Med det formål at give et overblik over regionens arbejde samt for at leve op til det gældende cirkulære fra Miljøstyrelsen, udarbejdes der hvert år en skriftlig oversigt over den samlede indsats overfor jordforurening. Indberetningen vedrører alene arbejdet med jordforurening, hvorfor indsatsen og ressourcer anvendt til råstofplanlægning ikke indgår i opgørelserne. Indberetningen er vedlagt.

På mødet bliver der givet en præsentation af indberetningen.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Til orientering.

På YouTube kan ses forskellige aspekter vedr. regionens indsats over for jordforurening:

<https://www.youtube.com/channel/UCFiLYN6f0TLwz71JXdIRI3Q>.

Bilag

Region Syddanmarks skriftlige indberetning for 2015 til Miljøstyrelsen

Punkt 4: Orientering om aktuelle sager

16/258

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Administrationen orienterede bl.a. om,

At forslag til råstofplan 2017 er sendt ud i høring frem til 8. juli 2016, reaktioner og høringssvar herpå, den videre proces og borgermøder m.v.

Der er etableret en høringsportal i forbindelse med høring af forslag til råstofplan 2017. Link til høringsportalen:

<https://www.regionsyddanmark.dk/wm484576>

Punkt 5: Eventuelt

16/258

Resumé

Intet.

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Intet.

Punkt 6: Næste møde

16/258

Resumé

Næste planlagte udvalgs møde er den 22. juni 2016 kl. 12-14 i regionshuset. Mødet reserveres imidlertid og afholdes kun, hvis det er nødvendigt – evt. afholdes en skriftlig votering. Samme dag er der konference om pejlemærker kl. 12.30 – 16.30 på Vingsted Hotel- og konferencecenter.

Næste ordinære møde er torsdag den 25. august 2016 kl. 14.00-16.00 i regionshuset.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer den 26-05-2016

Næste planlagte udvalgs møde er den 22. juni 2016 kl. 12-14 i regionshuset. Mødet reserveres imidlertid og afholdes kun, hvis det er nødvendigt – evt. afholdes en skriftlig votering.

Næste ordinære møde er torsdag den 25. august 2016 kl. 14.00-16.00 i regionshuset.